

**АНАЛИЗ НА ФИЗИЧЕСКОТО РАЗВИТИЕ, ЗДРАВΟΣЛОВНОТО СЪСТОЯНИЕ
И ДИСПАНСЕРНОТО НАБЛЮДЕНИЕ НА ДЕЦАТА ОТ ДЕТСКИТЕ
ЗАВЕДЕНИЯ И УЧЕНИЦИТЕ ОТ ГРАД СОФИЯ ЗА УЧЕБНАТА 2023-2024
ГОДИНА**

В изпълнение на Указанията на Министерството на здравеопазването за работата на РЗИ и нормативната уредба, регламентирана в Закона за здравето, Столична РЗИ изготвя ежегодно анализ на физическото развитие, дееспособност, здравословно състояние и диспансерно наблюдение на организираният детски и ученически колективи. Той се прави въз основа на изпращаните от личните лекари до медицинските специалисти от детските заведения и училищата лични здравно-профилактични карти. В тези карти са отразени данни от профилактичните прегледи и прегледи за здравословно състояние на детето и ученика.

Чрез сайта на инспекцията е създадена организация съответните медицински специалисти от здравните кабинети към детски заведения и училища да ползват утвърдени от Министерство на здравеопазването бланки за обобщени данни, както и указания за попълването им. Формулярите за съответните данни могат да се изпратят до инспекцията на място или по електронен път. Дирекция „Здравеопазване“ в Столична община и РУО са своевременно уведомени за отчетната кампания.

Към анализа на СРЗИ са приложени подробни стандартизирани таблици за физическото развитие, здравословното състояние и диспансеризацията на децата и учениците, утвърдени от министерство на здравеопазването. Обобщените данни за диспансеризацията на децата и учениците се събират съгласно списък, който не включва всички заболявания, подлежащи на диспансеризация, а само тези, които се срещат най-често сред децата и учениците съгласно Наредба №8 за профилактичните прегледи и диспансеризацията (обн. ДВ, бр. 92 и 93 от 2016 г., изм. и доп. ДВ. бр. 3 от 9 януари 2024 г.).

В обобщения анализ на СРЗИ данните за физическото развитие и здравословното състояние на децата от детските ясли и градини, на децата от подготвителните групи в училищата и на учениците от I-XII клас са разгледани по отделно. Заболеваемостта е изчислена на 1000 прегледани деца и ученици в отделните възрастови групи.

I. ДЕЦА, ПОСЕЩАВАЩИ ДЕТСКИ ЗАВЕДЕНИЯ

За учебната 2023/2024 година медицинските специалисти от 299 детски заведения (ДЗ) са попълнили данни за 1 842 групи с 41 779 деца от 10 месеца до 6 години. Така обхванатите ДЗ са с 36 повече спрямо предишната учебна година.

1. Брой детски заведения: 299

2. Обслужван контингент:

Общ брой групи	Общ брой деца от ДЗ	В това число		В това число	
		0-3	4-7	момчета	момичета
1842	41779	8026	33813	21729	20214

3. Физическо развитие, антропометрични данни

Физическото развитие се определя по антропометричните показатели за ръст и телесна маса (тегло), които се сравняват с нормите за съответната възраст и пол. При индивидуалната оценка на физическото развитие се оформят три групи: норма, рискова (разширена норма) и патологична (извън нормата).

3.1. Физическо развитие на децата по показател ръст

На 40 973 деца (98,1% от общия брой) е измерен ръстът. В норма са 87,3% от измерените деца, а в рисковата група – 8,7%. Извън нормата с много нисък ръст са 1,7%, а с много висок ръст – 2,3%. В сравнение с предходната година относителният дял на децата в норма е с 2,2% по-малък, тези в разширена група са с 1% повече, а тези в патологична група с много нисък ръст са с 0,3% повече и с много висок ръст – с 0,9% повече.

3.1.1. Сборна таблица за оценка на ръста на децата от детските заведения

I група норма	II група разширена норма	III група извън нормата	
		под	над
брой деца ($X \pm 1S$)	брой деца между ($X \pm 1S$) и ($X \pm 2S$)	($X - 2S$)	($X + 2S$)
35789	3559	695	930
87,3%	8,7%	1,7%	2,3%

3.2. Физическо развитие на децата по показател телесна маса

На 40 212 деца или 96,2% от общия брой е измерено телесното тегло. В норма са определени 85,8%, а в рисковата група – 10,4%. Извън нормата с много нисък ръст са 1,7%, а с много висок ръст – 2,1%. В сравнение с предходната година относителният дял на децата в норма е с 2,7% по-малък, тези в разширена група са с 2,3% повече, а тези в патологична група с много нисък ръст са с 0,3% повече и с много висок ръст – с 0,1% повече.

3.2.1 Сборна таблица за оценка на телесната маса на децата от детските заведения

I група норма	II група разширена норма	III група	
		извън нормата	
брой деца	брой деца между	под	над
($X \pm 1S$)	($X \pm 1S$) и ($X \pm 2S$)	($X - 2S$)	($X + 2S$)
34518	4185	681	828
85,8%	10,4%	1,7%	2,1%

*Забележка: Индивидуалната оценка по ръста и телесната маса на всяко дете се определя по таблици.

4. Физическа дееспособност на децата

Медицинските специалисти предоставиха информация за резултатите от тестовете за физическа дееспособност на децата, които са проведени на деца от 4 до 6 години в детските градини. Нормите за съответната възраст са покрили 29 528 (87,3%) деца, като относителният дял в сравнение с предходната година е по-малък с 0,3%.

4.1. Брой деца от детските заведения, покрили нормите за физическа дееспособност за съответната възраст:

29528	87,3%
-------	-------

5. Здравословно състояние на децата

В таблицата за регистрирани заболявания и аномалии при профилактичните прегледи на децата, проведени от общопрактикуващите лекари в периода септември – декември 2023 г., са отразени новооткритите остри и хроничните заболявания. Регистрирани са общо 1 983 заболявания и аномалии при общо 24 913 прегледани – 79,6‰ заболяемост, която е с 11,7‰ по-ниска от предходната година. Относителният дял прегледани е 59,5% от общия брой – 41 839 деца.

5.1. Здравословно състояние на децата от 10 месеца до 3 години

При децата от 10 месеца до 3 години, които посещават детски ясли и яслените групи на детските градини, при профилактичните прегледи са регистрирани 291 заболявания при 5 500 прегледани деца, което представлява 52,9% заболеваемост на децата в тази възрастова група. Най-голям е броят на регистрираните случаи с хроничен бронхит – 57 (относителен дял 19,6%) от всички регистрирани заболявания в тази възрастова група, следват алергичен ринит (относителен дял 7,2%) и пневмония (относителен дял 6,2%).

5.2. Здравословно състояние на децата от 4 до 6 години

През учебната 2023/2024 г. при децата от 4 до 6 години, посещаващи детските заведения, са открити 1 692 заболявания при 19 413 прегледани деца и заболеваемост от 87,2%. Водещите болести са: смущения в зрението с относителен дял 20,9% от заболелите, алергичен ринит (12,5%), астма (10,0%).

5.3. Регистрирани заболявания и аномалии при профилактичните прегледи на децата от детските заведения за учебната 2023/2024 г.

Заболявания и аномалии	ш.	деца		
		всичко деца	0-3 год.	4-6 год.
а	б	1	2	3
Общ брой деца	0	41839	8026	33813
Общо прегледани деца	1	24913	5500	19413
Туберкулоза (А 15 - А 19)	2	0	0	0
Злокачествени новообразования (С00-С96)	3	9	0	9
Болести на щитовидната жлеза (Е04-Е07)	4	2	0	2
Захарна болест (диабет) (Е10)	5	26	1	25
Затлъстяване (Е65-Е68)	6	87	6	81
Болести на кръвта и кръвотворните органи (D50-D69)	7	11	0	11
Неврози (F40-F48)	8	8	1	7
Специални симптоми и синдроми (заекване, тикове, анорексия, енурезис, стереотипи) (F95, F98)	9	12	1	11
Специфично забавяне в развитието (F84)	10	120	2	118
Олигофрения (F70-F79)	11	2	0	2
Детска церебрална парализа (G80)	12	42	3	39
Епилепсия (G40)	13	70	4	66
Нарушения на рефракцията и акомодацията (H52)	14	78	6	72
Смущения в зрението (H53)	15	366	13	353
Слепота и намалено зрение (H54)	16	53	17	36
Болести на ухото и на мастоидния израстък (H65-H93)	17	35	1	34
в т.ч. Глухота (H90)	18	34	0	34
Остър ревматизъм и хронична ревмат. кардиопатия (I00-I09)	19	1	0	1
Хипертонична болест (I10-I15)	20	0	0	0
Хронични заболявания на тонзилите и аденоиди (J35)	21	112	5	107
Алергичен ринит (J30)	22	232	21	211
Пневмония (J12-J18)	23	70	18	52

Хроничен бронхит (J41-J44)	24	103	57	46
Астма (J45)	25	185	15	170
Язва на стомаха и дванадесетопръстника (K25-K26)	26	0	0	0
Гастрит и дуоденит (K29)	27	10	2	8
Абдоминална херния (K40-K46)	28	9	3	6
Хроничен хепатит (В 18.1, В 18.8, К 73)	29	1	0	1
Остър и хроничен гломерулонефрит (N00-N08)	30	1	1	0
Остър и хроничен пиелонефрит (N10-N16)	31	4	1	3
Камъни в бъбрека и уретера (N20-N23)	32	1	0	1
Кръвотечения от половите органи и смущения на менструацията (N91-94)	33	0	0	0
Артропатии и сродни заболявания (M00-M36)	34	4	0	4
Плоско стъпало, придобито (M21.4)	35	5	0	5
Гръбначни изкривявания (M40-M43)	36	0	0	0
Вродени аномалии (Q00-Q99)	37	41	9	32
в т.ч. на сърдечно съдовата система (Q20-Q27)	38	14	1	13
крипторхизъм (Q53)	39	3	1	2
Късни последици от травми и отравяния (T90-T95)	40	1	0	1
Други	41	282	104	178
Открити заболявания - всичко	42	1983	291	1692

6. ДИСПАНСЕРНО НАБЛЮДЕНИЕ НА ДЕЦАТА

Резултатите от предоставените данни за заболяванията, които изискват диспансерно наблюдение, показват, че за учебната 2023/2024 година на диспансерен отчет се водят 1 354 деца на възраст от 10 месеца до 6 години, т.е. 5,4% от всички, на които е направен профилактичен преглед.

На първо място от диспансеризираните са болестите от клас VII на окото и придатъците му с МКБ 10 кодове H54.0-54.6 – слепота и намалено зрение (305 случая с относителен дял 22,5%). При тях се отбелязва повишение с 1,5% в сравнение с предходната година, когато водещи са диспансеризираните със смущения в зрението – 19,0% от общия дял. През 2023/2024 г. следват болести с алергична етиология от клас X болестите на дихателната система, а именно: алергичен ринит, причинен от полени, с относителен дял от 16,7% и астма с преобладаващ алергичен компонент – 14,4% от диспансеризираните. При алергичния ринит се отбелязва повишение на показателя с 1,3%, а при астмата понижение с 1,1% спрямо предходната година. При клас V психични и поведенчески разстройства най-голям е относителният дял на децата с детски аутизъм – 9,6% от всички диспансеризирани.

6.1. Диспансерно наблюдение на деца от детските заведения за учебната 2023/2024 г.

Код по МКБ 10	Заболявания, които изискват диспансерно наблюдение	Всичко деца
1	2	3
A 15.0	Туберкулоза на белите дробове	0
B 18.1-18.8	Хроничен вирусен хепатит В	0
C 26.0	Злокачествено новообразувание на храносмилателните органи	0
C 38.3	Злокачествено новообразувание на медиастинума	0
C 41.8	Злокачествено новообразувание на кости и ставен хрущял	0
C 43.8	Злокачествен меланом на кожата	0
C 50.1	Злок. новообразувание на мл. жлеза	0
C 56	Злок. новообразувание на яйчника	0
C 62	Злокачествено новообразувание на тестиса	0
C 64	Злокачествено новообразувание на бъбрека	2
C 69	Злокачествено новообразувание на окото	3
C 71.0	Злокачествено новообразувание на главния мозък	1
C 72.0	Злокачествено новообразувание на гръбначн. мозък	0
C 81.9	Болест на Hodgking	0
C 83	Нехочкинов лимфом	1
C 95.9	Левкемия	4
D50.9	Желязонеодоимъчна анемия, неуточнена	19
D 56.1 -9	Таласемия	22
D 66	Вроден дефицит на фактор VIII	0
D 68	Хемофилия	3
D 69.6	Тромбоцитопения, неуточнена	3
D 81.9	Комбинирани имунодефицитни състояния	0
E 03.1	Вроден хипотиреоидизъм	3
E 04.0	Нетоксична дифузна гуша	0
E 05.0	Тиреотоксикоза с дифузна гуша	0
E 06.3	Автоимунен тиреоидит	0
E 10.9	Инсулинозависим диабет, без усложнения	29
E 20.0	Идеопатичен хипопаратиреоидизъм	0
E 23.2	Безвкусен диабет	0
E 34.3	Нанизъм неклассифициран другаде	4
E 79	Разстройства на обмяната на пурина и пиримидина	2
F 20.6	Обикновена шизофрения	1
F 32.0	Депресивен епизод	0
F 41.0	Други тревожни разстройства	0
F 44.0-44.8	Дисоциативни разстройства	15
F 48.8	Други невротични разстройства	32
F 84.0	Детски аутизъм	130
F 90	Хиперкинетични разстройства	10
F 98	Други поведенчески и емоционални разстройства	6
G 04.8	Постинфекциозен енцефалит	2

G 35	Множествена склероза	2
G 40.0-40.8	Епилепсия	69
G 70.0	Миастения гравис	2
G 71.0	Първични мускулни увреждания	4
G 80.0-80.8	Детска церебрална парализа	45
G 83.0-83.9	Други паралитични синдроми	16
G 91.0-90.5	Хидроцефалия	6
H 26.0	Детска, юношеска и пресенилна катаракта	1
H 35.1-35.4	Други болести на ретината	7
H 40.0-40.5	Глаукома	2
H 54.0-50.6	Слепота и намалено зрение	305
H 90	Глухота	16
I 09.0	Други ревматични болести на сърцето	0
I 11	Есенциална първична хипертония	0
I 45.6	Други проводни нарушения	1
J 30.1	Алергичен ринит, причинен от полени	226
J 41.0	Обикновен хроничен бронхит	63
J 45.0	Астма с преобладаващ алергичен компонент	195
K 25.9	Язва на стомаха	0
K 26.9	Язва на дванадесетопръстника	0
K 50.0-50.1	Болест на Crohn	0
K 90.0	Цъолиакция	13
L 40.0	Псориазис вулгарис	2
L 51	Еритема мултиформе	0
M 08.0	Юношески ревматоиден артрит	6
M 08.8	Други юношески артрити	6
M 32.8	Други форми на дисеминиран Lupus erythematodes	0
M 91-92	Юношеска остеохондроза на таза, бедр.кост и др.	0
N 03.0	Хроничен нефритен синдром	2
N 04.0	Нефрозен синдром	7
N 18.9	ХБН	0
N 20.0	Камъни в бъбрека	0
Q 21.0	Междукамерен септален дефект	10
Q 21.1	Междупредсърден септален дефект	5
Q 21.2	Предсърднокамерен септален дефект	1
Q21.3	Тетралогия на Fallot	4
Q 22.1	Вродена стеноза на клапата на белодр. артерия	0
Q 23.0	Вродена стеноза на аортната клапа	0
Q 24.8	Други уточнени вродени аномалии на сърцето	12
Q 25.1	Коарктация на аортата	2
Q 33.0-33.6	Вродени аномалии в развитието на БД	4
Q 39.1-39.3	Вродени аномалии на хранопровода	3
Q 43.0-43.1	Други вродени аномалии на червата	7
Q 61.1	Бъбречна поликистоза, инфантилен тип	2

Q 62.0-61.1	Вродени нарушения на проходимостта на бъбречното легенче и аномалии на уретера	13
Q 62.1	Атрезия и стеноза на уретера	2
Q 65.0	Вродена луксация на бедрото, едностранна	1
T 90.3-90.5	Последици от травми на главата	0
Общо	Диспансеризирани деца	1354

II. ДЕЦА, ПОСЕЩАВАЩИ ПОДГОТВИТЕЛНИ ГРУПИ В УЧИЛИЩАТА

Данни за физическото развитие и здравословно състояние на децата от подготвителните групи са предоставени от 77 училища със 139 групи и 2 768 деца.

1. Брой учебни заведения: 77

2. Обслужван контингент:

Общ брой подготвителни групи	Общ брой деца от подготвителните групи	В това число	
		момчета	момичета
139	2 768	1 338	1 430

3. Физическо развитие, антропометрични данни

3.1. Физическо развитие на децата по показател ръст

На 2 665 или 96,3% от децата в подготвителните групи е направена индивидуална оценка на ръста. От тях 75,7% са в норма, в рисковата група са 16,9%, извън нормата с много нисък ръст са 4,7% от измерените деца, а с много висок ръст – 2,7%. През настоящата година има промяна в показателите спрямо предходната: намален е с 10,5% дялът на децата в норма, този на децата от разширената група е увеличен с 8,3%, този на децата с много нисък е увеличен с 2,1%, а в относителния дял на децата с много висок ръст няма значителни промени.

3.1.1. Сборна таблица за оценка на ръста на децата от подготвителните групи

I група норма	II група разширена норма	III група извън нормата	
		под	над
брой деца ($X \pm 1S$)	брой деца между ($X \pm 1S$) и ($X \pm 2S$)	под ($X - 2S$)	над ($X + 2S$)
2 018	449	126	72
75,7%	16,9%	4,7%	2,7%

3.2. Физическо развитие на децата по показател телесно тегло

На 2 418 или 87,4% от децата в подготвителните групи е измерена телесната маса. От тях 77,2% са в норма, а в рисковата група са 14,3%. Относителните дялове на децата с поднормено тегло и на тези със затлъстяване са съответно – 5,0% и 3,5%. Спрямо предходната година относителният дял на децата от рисковата група се е увеличил с 4,5%, този с с поднормено тегло с 2,5%, а със затлъстяване - с 0,4%.

3.2.1. Сборна таблица за оценка на ръста на децата от подготвителните групи

I група	II група	III група	
норма	разширена норма	извън нормата	
брой деца	брой деца между	под	над
$(X \pm 1S)$	$(X \pm 1S)$ и $(X \pm 2S)$	$(X - 2S)$	$(X + 2S)$
1867	345	121	85
77,2%	14,3%	5,0%	3,5%

4. Физическа дееспособност на децата

От децата в подготвителните групи 2 203 или 79,6% от общия брой са покрили тестовете за физическа дееспособност за съответната възраст. През настоящата година показателят е по-нисък с 6,9%.

4.1. Брой деца от подготвителните групи, покрили нормите за физическа дееспособност за съответната възраст:

2 203	79,6%
-------	-------

5. Здравословно състояние

За 1 248 деца от подготвителните групи на училищата има представени здравно-профилактични карти. Това е 45,1% от подадените деца в анализа, или с 20,3% по-малко спрямо предходната година.

През учебната 2023/2024 година при профилактичните прегледи на децата от подготвителните групи са регистрирани общо 278 заболявания, или заболеваемост 222,8‰, което е с 53,5‰ по-малко спрямо предходната година. В структурата на заболеваемостта водещо е затлъстяването с относителен дял от 25,2%, на второ място е алергичният ринит с дял от 7,9%, следват специфичното забавяне в развитието с дял 7,6% и астмата с дял от 6,5%. В сравнение с предходната година затлъстяването и алергичният ринит отново са на първо и второ място, но на трето място е специфичното забавяне в развитието, което изпреварва астмата с 3 диспансеризирани деца повече.

5.1. Регистрирани заболявания и аномалии при профилактичните прегледи на децата от подготвителните групи в училищата за учебната 2023/2024 г.

Заболявания и аномалии	ш	Брой деца
а	б	в
Общ брой деца	0	2768
Общо прегледани деца	01	1248
Туберкулоза (А 15 - А 19)	02	0
Злокачествени новообразовани (С00-С96)	03	0
Болести на щитовидната жлеза (Е04-Е07)	04	0
Захарна болест (диабет) (Е10)	05	4
Затлъстяване (Е65-Е68)	06	70
Болести на кръвта и кръвотворните органи (D50-D69)	07	8
Неврози (F40-F48)	08	8
Специални симптоми и синдроми (заекване, тикове, анорексия, енурезис, стереотипи) (F95, F98)	09	3
Специфично забавяне в развитието (F84)	10	21
Олигофрения (F70-F79)	11	8
Детска церебрална парализа (G80)	12	8
Епилепсия (G40)	13	13
Нарушения на рефракцията и акомодацията (H52)	14	4
Смущения в зрението (H53)	15	17
Слепота и намалено зрение (H54)	16	12
Болести на ухото и на мастоидния израстък (H65-H93)	17	5
в т.ч. Глухота (H90)	18	5
Остър ревматизъм и хронична ревмат. кардиопатия (I00-I09)	19	2
Хипертонична болест (I10-I15)	20	1
Хронични заболявания на тонзилите и аденоиди (J35)	21	7
Алергичен ринит (J30)	22	22
Пневмония (J12-J18)	23	5
Хроничен бронхит (J41-J44)	24	2
Астма (J45)	25	18
Язва на стомаха и дванадесетопръстника (K25-K26)	26	0
Гастрит и дуоденит (K29)	27	0
Абдоминална херния (K40-K46)	28	0
Хроничен хепатит (В 18.1, В 18.8, К 73)	29	0
Остър и хроничен гломерулонефрит (N00-N08)	30	0
Остър и хроничен пиелонефрит (N10-N16)	31	0
Камъни в бъбрека и уретера (N20-N23)	32	1
Кръвотечения от половите органи и смущения на менструацията (N91-94)	33	0
Артропатии и сродни заболявания (M00-M36)	34	0
Плоско стъпало, придобито (M21.4)	35	1
Гръбначни изкривявания (M40-M43)	36	3
Вродени аномалии (Q00-Q99)	37	3
в т.ч. на сърдечно съдовата система (Q20-Q27)	38	3

крипторхизъм (Q53)	39	0
Късни последици от травми и отравяния (T90-T95)	40	0
Други	41	32
Открити заболявания - всичко	42	278

6. Диспансерно наблюдение

Съгласно изискванията на Наредба №8 за профилактичните прегледи и диспансеризацията (обн. ДВ, бр. 92 и 93 от 2016 г.), децата с диагнози, които подлежат на диспансеризация се водят от общо практикуващите лекари. Най-голям е относителният дял на диспансеризираните с детски аутизъм – 16,5%. Следват други невротични разстройства – 12,2% и деца с астма – 10,1%.

6.1. Диспансерно наблюдение на деца от подготвителните групя за учебната 2023/2024 г.

Код по МКБ 10	Заболявания, които изискват диспансерно наблюдение	Всичко деца
1	2	3
A 15.0	Туберкулоза на белите дробове	0
B 18.1-18.8	Хроничен вирусен хепатит В	0
C 26.0	Злокачествено новообразувание на храносмилателните органи	0
C 38.3	Злокачествено новообразувание на медиастинума	0
C 41.8	Злокачествено новообразувание на кости и ставен хрущял	0
C 43.8	Злокачествен меланом на кожата	0
C 50.1	Злок. новообразувание на мл. жлеза	0
C 56	Злок. новообразувание на яйчника	0
C 62	Злокачествено новообразувание на тестиса	0
C 64	Злокачествено новообразувание на бъбрека	0
C 69	Злокачествено новообразувание на окото	0
C 71.0	Злокачествено новообразувание на главния мозък	1
C 72.0	Злокачествено новообразувание на гръбначн. мозък	0
C 81.9	Болест на Hodgking	0
C 83	Нехочкинов лимфом	0
C 95.9	Левкемия	0
D50.9	Желязонеодоимъчна анемия, неуточнена	1
D 56.1 -9	Таласемия	1
D 66	Вроден дефицит на фактор VIII	0
D 68	Хемофилия	0
D 69.6	Тромбоцитопения, неуточнена	0
D 81.9	Комбинирани имунодефицитни състояния	0
E 03.1	Вроден хипотиреоидизъм	0
E 04.0	Нетоксична дифузна гуша	0

E 05.0	Тиреотоксикоза с дифузна гуша	0
E 06.3	Автоимунен тиреоидит	0
E 10.9	Инсулинозависим диабет, без усложнения	1
E 20.0	Идеопатичен хипопаратиреоидизъм	0
E 23.2	Безвкусен диабет	0
E 34.3	Нанизъм неклассифициран другаде	0
E 79	Разстройства на обмяната на пурина и пиримидина	0
F 20.6	Обикновена шизофрения	0
F 32.0	Депресивен епизод	0
F 44.0-44.8	Дисоциативни разстройства	4
F 48.8	Други невротични разстройства	17
F 84.0	Детски аутизъм	23
F 90	Хиперкинетични разстройства	1
G 04.8	Постинфекциозен енцефалит	0
G 35	Множествена склероза	0
G 40.0-40.8	Епилепсия	12
G 70.0	Миастения гравис	0
G 71.0	Първични мускулни увреждания	0
G 80.0-80.8	Детска церебрална парализа	7
G 83.0-83.9	Други паралитични синдроми	0
G 91.0-90.5	Хидроцефалия	2
H 26.0	Детска, юношеска и пресенилна катаракта	1
H 35.1-35.4	Други болести на ретината	7
H 40.0-40.5	Глаукома	1
H 54.0-50.6	Слепота и намалено зрение	13
H 90	Глухота	3
I 09.0	Други ревматични болести на сърцето	1
I 11	Есенциална първична хипертония	0
J 30.1	Алергичен ринит, причинен от полени	10
J 41.0	Обикновен хроничен бронхит	7
J 45.0	Астма с преобладаващ алергичен компонент	14
K 25.9	Язва на стомаха	0
K 26.9	Язва на дванадесетопръстника	0
K 50.0-50.1	Болест на Crohn	0
K 90.0	Цъолиакия	0
L 40.0	Псориазис вулгарис	0
L 51	Еритема мултиформе	0
M 08.0	Юношески ревматоиден артрит	2
M 08.8	Други юношески артрити	0
M 32.8	Други форми на дисеминиран Lupus erythematodes	0
M 91-92	Юношеска остеохондроза на таза, бедр.кост и др.	0
N 03.0	Хроничен нефритен синдром	0
N 04.0	Нефрозен синдром	0
N 18.9	ХБН	2
N 20.0	Камъни в бъбрека	1

Q 21.0	Междукамерен септален дефект	0
Q 21.1	Междупредсърден септален дефект	2
Q 21.2	Предсърднокамерен септален дефект	0
Q21.3	Тетралогия на Fallot	0
Q 22.1	Вродена стеноза на клапата на белодр. артерия	0
Q 23.0	Вродена стеноза на аортната клапа	0
Q 24.8	Други уточнени вродени аномалии на сърцето	1
Q 25.1	Коарктация на аортата	0
Q 33.0-33.6	Вродени аномалии в развитието на БД	1
Q 39.1-39.3	Вродени аномалии на хранопровода	0
Q 43.0-43.1	Други вродени аномалии на червата	0
Q 61.1	Бъбречна поликистоза, инфантилен тип	1
Q 62.0-61.1	Вродени нарушения на проходимостта на бъбречното легенче и аномалии на уретера	1
Q 62.1	Атрезия и стеноза на уретера	1
Q 65.0	Вродена луксация на бедрото, едностранна	0
T 90.3-90.5	Последици от травми на главата	0
Общо	Диспансеризирани деца	139

III. УЧЕНИЦИ ОТ I–XII КЛАС

Медицинските специалисти са предоставили данни за 5 529 паралелки със 127 960 ученика от 292 училища, което в сравнение с предходната година е с 51 училища повече.

1. Брой учебни заведения: 292

2. Обслужван контингент:

Общ брой паралел ки от I – XII клас	Общ брой ученици от I-XII клас	От тях на възраст			
		7-14 г.		15-18 г.	
		момчета	момичета	момчета	момичета
5529	127960	41240	39048	25020	22652

3. Физическо развитие, антропометрични данни

3.1. Физическо развитие на учениците по показателя ръст

Общо на 121 950 ученика (95,3% от общия брой) е измерен ръстът. Най-голям е относителният дял на учениците от двата пола и двете възрасти, които са в норма. Относителните дялове на момчетата и момичетата в норма е:

- Момчета от 7 до 14 години – 79,5%,
- Момичетата от 7 до 14 години – 79,7%,

- Момчета от 15 до 18 години – 77,2%,
- Момичета от 15 до 18 години – 74,5%.

В рисковата група общо момчета и момичета са:

- от 7 до 14 – 14,2%,
- от 15 до 18 – 15,1%.

Относителните дялове на учениците с поднормено тегло са:

- 7 – 14-годишни – 2,3%,
- 15 – 18-годишни – 2,5%.

Относителните дялове на учениците с наднормено тегло са:

- 7 – 14-годишни – 3,9%,
- 15 – 18-годишни – 6,6%.

3.1.1. Сборна таблица за оценка на ръста на учениците

група	I група – норма				II група – разширена норма				III група – извън нормата							
	брой ученици				брой ученици между				брой ученици				брой ученици			
	(X ± 1S)				(X ± 1S) и (X ± 2S)				под (X – 2S)				над (X + 2S)			
възраст	7-14 г.		15-18 г.		7-14 г.		15-18 г.		7-14 г.		15-18 г.		7-14 г.		15-18 г.	
пол	момчета	момиче та	момче та	момиче та	момч ета	момич ета	момче та	момиче та	момче та	момиче та	момче та	момиче та	момч ета	момиче та	момче та	момиче та
брой	31470	30042	17711	16213	5672	5289	3325	3421	872	892	533	590	1560	1450	1375	1535
%	79,5	79,7	77,2	74,5	14,3	14,0	14,5	15,7	2,2	2,4	2,3	2,7	3,9	3,8	6,0	7,1

3.2. Физическо развитие на учениците по показателя телесна маса

На 123 123 ученика (96,2% от общия брой ученици обхванати в анализа) е измерено телесното тегло. В норма са относителните дялове на:

- Момчета от 7 до 14 години – 78,7%,
- Момичета от 7 до 14 години – 79,3%,
- Момчета от 15 до 18 години – 78,1%
- Момичета от 15 до 18 години – 77,1%.

В рисковата група общо момчета и момичета са:

- от 7 до 14 години – 14,0%,
- от 15 до 18 години – 14,5%.

Относителните дялове на учениците с поднормено тегло са:

- 7-14-годишни – 2,3%,
- 15-18-годишни – 2,9%.

Относителните дялове на учениците с наднормено тегло са:

- 7 – 14-годишни – 4,8%,
- 15 – 18-годишни – 5,0%.

В патологичната група с наднормено тегло момчетата и от двете възрасти са с по-големи относителни дялове, като във възрастта от 15-18 години показателят е най-висок.

3.2.1. Сборна таблица за оценка на теглото на учениците

група	I група – норма				II група – разширена норма				III група – извън нормата							
	брой ученици				брой ученици между				брой ученици				брой ученици			
	(X ± 1S)				(X ± 1S) и (X ± 2S)				под (X – 2S)				над (X + 2S)			
възраст	7-14 г.		15-18 г.		7-14 г.		15-18 г.		7-14 г.		15-18 г.		7-14 г.		15-18 г.	
пол	момчета	момиче та	момче та	момиче та	момч ета	момич ета	момче та	момиче та	момче та	момиче та	момче та	момиче та	момч ета	момиче та	момче та	момиче та
брой	31476	30386	18153	16632	5587	5331	3222	3258	897	891	612	683	2019	1718	1247	1011
%	78,7	79,3	78,1	77,1	14,0	13,9	13,9	15,1	2,2	2,3	2,6	3,2	5,1	4,5	5,4	4,7

4. Физическа дееспособност на учениците

С измерване на физическата активност са обхванати 123 932 ученика от I–XII клас. Това са 96,9% от общия брой обхванати с анализа. От тях 97,5% са покрили тестовете за физическа дееспособност. Освободени от часовете по физическо възпитание са 3 122 ученици или 2,5%, което е с 1,5% повече спрямо 2022/2023 г. Относителният дял на учениците, включени в групи по лечебна физкултура, е 0,3% - същият като от предходната година.

Вид изследване	Общ брой ученици		7-14 г.		15-18 г.	
	брой	%	момчета	момичета	момчета	момичета
Брой ученици получили оценка над ср. (3)	120810	97,5%	38838	36182	24023	21767
Брой ученици освободени от физическо	3122	2,5%	745	636	881	860
Брой ученици включени в групи по ЛФК	325	0,3%	120	68	84	53

5. Здравословно състояние

Общо 68 719 ученика са предоставили здравно-профилактични карти – 53,7% от регистрираните, което е с 9,7% по-малко от предходната година. Успоредно с общите данни е предоставена и информация за учениците от първи, седми и десети клас.

Информацията за регистрираните заболявания при тях се предоставя отделно предвид факта, че тези възрасти имат специфични характеристики през детско-юношеския период от развитието на индивида.

За учебната 2023/2024 г. са регистрирани общо 8 104 заболявания – заболяемост 117,9‰.

Анализът на резултатите от профилактичните прегледи показва, че най-голям е броят на учениците от всички възрасти със затлъстяване – 1 597 (23,2‰ заболяемост) което представлява 19,7% от регистрираните заболявания. Показателят намалява с 1,0% от заболяванията спрямо предходната година.

Затлъстяването се задържа като основен проблем в ученическата възраст. През настоящата година с най-висока честота са случаите със затлъстяване в десети клас – 14,4%.

Алергичният ринит минава на второ място с относителен дял 9,2% от регистрираните заболявания. На трето място в структурата на заболяемостта е бронхиалната астма с общо 715 случая с относителен дял 8,8%. Най-голяма честота има при учениците от 7-ми клас.

Броят на подадените ученици от първи клас е 11 104, като 43,7% са предоставили здравно-профилактични карти. Това е значително по-малко спрямо предходната година. Регистрирани са 645 заболявания, което представлява заболяемост 133,0‰. Водещо е затлъстяването с 13,6% относителен дял, следвано от алергичен ринит и специфично забавяне в развитието с относителни дялове съответно 10,7% и 9,3%.

Броят на регистрираните ученици от седми клас е 7 778, като 59,9% са предоставили здравно-профилактични карти, което е с 2,7% по-малко от предходната година. Регистрирани са 772 заболявания, което представлява заболяемост 165,7‰ – по-ниска от предходната година с 18,4%. В структурата на заболяемостта на първо място е затлъстяването с относителен дял от 11,4%, следвано от нарушение на рефракцията и акомодацията – 11,0%. На трето място са смущения в зрението и астма с еднакъв дял – 7,8%.

Регистрираните ученици от десети клас са 7 730, като 68,9% от тях са предоставили здравно-профилактични карти. Това е с 17,3% повече от предходната година. Заболеваемостта е 130,3‰. В структурата на заболяемостта на първо място е затлъстяването с относителен дял 14,4%, следвано от алергичен ринит 11,7% и нарушение на рефракцията и акомодацията с 9,4% относителен дял.

**5.1. Регистрирани заболявания и аномалии при профилактичните прегледи
на учениците в училищата за учебната 2023/2024 г.**

Заболявания и аномалии	ш.	ученици			
		всичко I–XII кл	I клас	VII клас	X клас
а	б	1	2	3	4
Общ брой ученици	0	127960	11104	7778	7730
Общо прегледани ученици	01	68719	4849	4659	5327
Туберкулоза (А 15 - А 19)	02	1	0	0	0
Злокачествени новообразования (С00-С96)	03	41	2	2	8
Болести на щитовидната жлеза (Е04-Е07)	04	62	4	7	5
Захарна болест (диабет) (Е10)	05	201	14	26	35
Затлъстяване (Е65-Е68)	06	1597	88	88	100
Болести на кръвта и кръвотворните органи (D50-D69)	07	108	11	17	8
Неврози (F40-F48)	08	158	9	12	8
Специални симптоми и синдроми (заекване, тикове, анорексия, енурезис, стереотипи) (F95, F98)	09	98	13	8	5
Специфично забавяне в развитието (F84)	10	431	60	47	36
Олигофрения (F70-F79)	11	106	10	9	9
Детска церебрална парализа (G80)	12	213	26	19	15
Епилепсия (G40)	13	359	37	40	29
Нарушения на рефракцията и акомодацията (H52)	14	607	39	85	65
Смущения в зрението (H53)	15	646	55	60	27
Слепота и намалено зрение (H54)	16	217	29	26	11
Болести на ухото и на мастоидния израстък (H65-H93)	17	238	17	20	30
в т.ч. Глухота (H90)	18	238	17	20	30
Остър ревматизъм и хронична ревмат. кардиопатия (I00-I09)	19	17	6	2	1
Хипертонична болест (I10-I15)	20	35	1	3	6
Хронични заболявания на тонзилите и аденоиди (J35)	21	81	2	4	16
Алергичен ринит (J30)	22	746	69	71	81
Пневмония (J12-J18)	23	20	7	5	1
Хроничен бронхит (J41-J44)	24	109	10	15	6
Астма (J45)	25	715	50	60	40
Язва на стомаха и дванадесетопръстника (K25-K26)	26	16	2	4	0
Гастрит и дуоденит (K29)	27	52	3	11	9
Абдоминална херния (K40-K46)	28	9	2	3	0
Хроничен хепатит (В 18.1, В 18.8, К 73)	29	1	0	0	0
Остър и хроничен гломерулонефрит (N00-N08)	30	17	1	2	1
Остър и хроничен пиелонефрит (N10-N16)	31	14	2	1	3
Камъни в бъбрека и уретера (N20-N23)	32	13	1	1	0
Кръвотечения от половите органи и смущения на менструацията (N91-94)	33	18	1	1	0
Артропатии и сродни заболявания (M00-M36)	34	60	6	5	6
Плоско стъпало, придобито (M21.4)	35	126	5	10	14
Гръбначни изкривявания (M40-M43)	36	231	10	30	29

Вродени аномалии (Q00-Q99)	37	181	11	12	25
в т.ч. на сърдечно съдовата система (Q20-Q27)	38	109	7	12	11
крипторхизъм (Q53)	39	72	1	0	14
Късни последици от травми и отравяния (T90-T95)	40	35	2	3	9
Други	41	525	40	63	56
Открити заболявания - всичко	42	8104	645	772	694

6. Диспансерно наблюдение на учениците

Общо 5 859 ученици от I-XII клас са със заболявания, които подлежат на диспансерно наблюдение. Относителният дял на диспансеризираните е 8,5% от учениците, представили здравно-профилактични карти.

Най-голям е броят на учениците с алергичен ринит, причинен от полени 1 033 случая, което представлява 17,6% от диспансеризираните. Абсолютният брой на учениците с алергичен ринит във възрастта от 7 до 14 г. е 2 пъти по-голям от същия във възрастта 15 – 18 г. В по-малката възраст броят на момчетата е по-голям от този на момчетата. При по-големите е обратно – момчетата са повече от момчетата.

На второ място е броят на учениците с астма 820 случая, което е 14,0% от диспансеризираните. Абсолютният брой на учениците с астма във възрастта от 7 до 14 години е 2,7 пъти по-голям от същия в горната училищна възраст. По-високата честота на случаите е сред момчетата в сравнение с момчетата и в двете възрастови групи.

На трето място са учениците със слепота и намалено зрение. Техният относителен дял от 10,7%. Съотношението между двете възрастови групи е 1,9 пъти повече за по-малката. Броят на момчетата във възрастта от 7 до 14 години е най-голям.

Значителен е дялът на диспансеризираните с психични и поведенчески разстройства – 970 случая, което е 16,6% от всички диспансеризирани. От тях 460 ученика – 47,4% са с детски аутизъм.

Всичките случаи с болести от най-често подлежащите на диспансерно наблюдение са отразени в табличен вид към анализа, като броят на диспансеризираните момчета и в двете сравнявани възрастови групи е по-голям от този на диспансеризираните момчета.

6.1. Диспансерно наблюдение на учениците за учебната 2023/2024 г.

МКВ 10	Заболявания, които изискват диспансерно наблюдение	7-14 г.		15-18 г.	
		Момче -та	Момичета	Момче -та	Момичета
1	2	3	4	5	6
A 15.0	Туберкулоза на белите дробове	3	2	0	1
B 18.1-18.8	Хроничен вирусен хепатит В	2	2	0	0
C 26.0	Злокачествено новообразувание на храносмилателните органи	2	0	0	0
C 38.3	Злокачествено новообразувание на медиастинума	0	0	1	0
C 41.8	Злокачествено новообразувание на кости и ставен хрущял	0	0	3	0
C 43.8	Злокачествен меланом на кожата	0	1	0	0
C 50.1	Злок. новообразувание на мл. жлеза	0	0	0	0
C 56	Злок. новообразувание на яйчника	0	0	0	0
C 62	Злокачествено новообразувание на тестиса	0	0	0	0
C 64	Злокачествено новообразувание на бъбрека	0	1	0	1
C 69	Злокачествено новообразувание на окото	2	5	3	3
C 71.0	Злокачествено новообразувание на главния мозък	2	0	1	2
C 72.0	Злокачествено новообразувание на гръбначен мозък	1	0	1	0
C 81.9	Болест на Hodgking	1	1	4	0
C 83	Нехочкинов лимфом	0	0	7	0
C 95.9	Левкемия	7	5	8	2
D50.9	Желязонеодоимъчна анемия, неуточнена	8	4	3	7
D 56.1 -9	Таласемия	19	20	8	8
D 66	Вроден дефицит на фактор VIII	0	1	2	1
D 68	Хемофилия	2	2	3	0
D 69.6	Тромбоцитопения, неуточнена	5	4	4	2
D 81.9	Комбинирани имунодефицитни състояния	5	3	0	1
E 03.1	Вроден хипотиреоидизъм	7	6	3	5
E 04.0	Нетоксична дифузна гуша	0	1	0	4
E 05.0	Тиреотоксикоза с дифузна гуша	0	3	0	3
E 06.3	Автоимунен тиреоидит	1	11	3	12
E 10.9	Инсулинозависим диабет, без усложнения	72	48	117	58
E 20.0	Идеопатичен хипопаратиреоидизъм	5	4	2	0
E 23.2	Безвкусен диабет	5	3	0	5
E 34.3	Нанизъм некласифициран другаде	5	2	2	0
E 79	Разстройства на обмяната на пурина и пиримидина	0	0	1	0
F 20.6	Обикновена шизофрени	1	0	2	1
F 32.0	Депресивен епизод	4	9	6	42

F 44.0-44.8	Дисоциативни разстойства	14	3	6	3
F 48.8	Други невротични разстройства	179	80	42	28
F 84.0	Детски аутизъм	296	61	80	23
F 90	Хиперкинетични разстройства	49	15	13	13
G 04.8	Постинфекциозен енцефалит	0	1	3	0
G 35	Множествена склероза	2	2	3	9
G 40.0-40.8	Епилепсия	169	136	64	58
G 70.0	Миастения гравис	1	1	2	2+1
G 71.0	Първични мускулни увреждания	14	8	7	5
G 80.0-80.8	Детска церебрална парализа	80	59	56	32
G 83.0-83.9	Други паралитични синдроми	7	12	14	7
G 91.0-90.5	Хидроцефалия	16	6	7	4
H 26.0	Детска, юношеска и пресенилна катаракта	4	4	3	2
H 35.1-35.4	Други болести на ретината	42	37	20	25
H 40.0-40.5	Глаукома	8	3	2	11
H 54.0-50.6	Слепота и намалено зрение	297	113	113	102
H 90	Глухота	34	64	101	35
I 09.0	Други ревматични болести на сърцето	3	2	4	0
I 11	Есенциална първична хипертония	3	3	21	7
J 30.1	Алергичен ринит, причинен от полени	326	368	174	165
J 41.0	Обикновен хроничен бронхит	52	34	20	8
J 45.0	Астма с преобладаващ алергичен компонент	357	243	127	93
K 25.9	Язва на стомаха	2	1	0	0
K 26.9	Язва на дванадесетопръстника	0	0	0	0
K 50.0-50.1	Болест на Crohn	0	2	2	0
K 90.0	Цъолиакция	8	19	2	4
L 40.0	Псориазис вулгарис	4	6	5	3
L 51	Еритема мултиформе	2	3	0	0
M 08.0	Юношески ревматоиден артрит	24	17	7	21
M 08.8	Други юношески артрити	9	6	5	6
M 32.8	Други форми на дисеминиран Lupus erythematodes	1	2	0	5
M 91-92	Юношеска остеохондроза на таза, бедр.кост и др.	3	5	8	10
N 03.0	Хроничен нефритен синдром	10	6	3	3
N 04.0	Нефрозен синдром	8	3	0	4
N 18.9	ХБН	1	5	1	0
N 20.0	Камъни в бъбрека	5	6	2	6
Q 21.0	Междукамерен септален дефект	9	19	5	3
Q 21.1	Междупредсърден септален дефект	4	5	3	2
Q 21.2	Предсърднокамерен септален дефект	7	4	5	2
Q21.3	Тетралогия на Fallot	5	2	1	0
Q 22.1	Вродена стеноза на клапата на белодр. артерия	4	2	2	3
Q 23.0	Вродена стеноза на аортната клапа	7	4	5	4

Q 24.8	Други уточнени вродени аномалии на сърцето	16	23	18	10
Q 25.1	Коарктация на аортата	2	3	0	1
Q 33.0-33.6	Вродени аномалии в развитието на БД	6	2	0	0
Q 39.1-39.3	Вродени аномалии на хранопровода	5	0	1	0
Q 43.0-43.2	Други вродени аномалии на червата	5	4	1	2
Q 61.1	Бъбречна поликистоза, инфантилен тип	0	1	0	3
Q 62.0-61.1	Вродени нарушения на проходимостта на бъбречното легенче и аномалии на уретера	3	6	2	5
Q 62.1	Атрезия и стеноза на уретера	0	1	1	0
Q 65.0	Вродена луксация на бедрото, едностранна	0	4	2	2
T 90.3-90.5	Последици от травми на главата	4	1	2	2
Общо	Диспансеризирани ученици	2266	1555	1149	889

ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ:

Таблиците, необходими за изготвянето на анализа, които са утвърдени от Министерство на здравеопазването и се представят в Столична РЗИ от медицинските специалисти в здравните кабинети на детските и учебни заведения, са без промени от дълъг период от време. На интернет страницата на Столична РЗИ се публикува необходимата информация за попълването им и сроковете за предоставяне от медицинските специалисти. Въпреки това има много грешки при попълването.

През настоящата учебна година се запазва тенденцията абсолютният брой и дялът на децата от детските заведения с избързване в ръста и свръхтегло да е по-голям от същия с изоставане в ръста и теглото. При показател телесно тегло разликата между абсолютния брой и относителния дял на децата със свръхтегло спрямо тези с поднормено тегло е намалена в сравнение с предходната година. Показателят за физическа дееспособност отново бележи спад.

При децата от 10 месеца до 3 години, които посещават детски ясли и яслени групи на детските градини, отразените заболявания и аномалии показват увеличена заболеваемост спрямо предходната година. През настоящата година заболеваемостта при групата от 4 до 6 години е по-малка спрямо тази от предишната година. Относителният дял на децата от 10 месеца до 6 години, предоставили информация за проведени профилактични прегледи през настоящата година, е по-голям с около 4% спрямо този от 2022/2023 г.

Водещите заболявания при децата са без промяна – смущения в зрението, алергичен ринит и астма. Определящи за тях са данните при децата от 4 до 6 години, които са значително повече от тези при по-малката възрастова група.

През учебната 2023/2024 година относителният дял на диспансеризираните деца от 10 месеца до 6 годишна възраст е по-малък от този на регистрираните заболявания и аномалии. През настоящата година по честота водещи са алергичният ринит, следван от астмата и слепота и намалено зрение, а през 2022/2023 г. този ред е слепота и намалено зрение, след това астма и алергичен ринит.

Броят на училищата с подготвителни групи, предали отчети, е намален в сравнение с предходната година. Относителният дял на предоставилите здравно-профилактични карти в тази група също е намалял.

В сравнение от предходната година попадащите в норма деца от подготвителните групи, по показатели ръст и тегло, показат намаление за сметка на попадащите в рискова група и патологична група – деца с изоставящи ръст и тегло. Относителният дял на децата, покрили тестовете за физическа дееспособност, през тази година също е намален.

В структурата на заболяемостта сред децата от подготвителни групи водещо отново е затлъстяването. На второ и трето място са алергичният ринит и специфичното забавяне в развитието.

При учениците от I-XII клас се запазва съотношението учениците с избързване в ръста да са повече в сравнение с тези с изоставяне в ръста и в двете възрастови групи – 7-14 годишни и 15-18 годишни.

От направената индивидуална оценка на телесната маса на учениците от двете възрастови групи се установи, че с поднормено тегло по-голям е относителният дял на момчетата от двете възрастови групи. Относителният дял на момчетата с наднормено тегло и затлъстяване е по-голям от този на момчетата и в двете възрастови групи.

Относителният дял на учениците, покрили тестовете за физическа дееспособност за съответната възраст, е с 5,0% по-голям спрямо 2022/2023 година, а този на учениците, обхванати в групи по лечебна физкултура, се запазва същият.

В структурата на заболяемостта общо при учениците водещи са затлъстяването, алергичният ринит и астмата.

Относителният дял на учениците, които са предали здравно-профилактични карти, намалява с около 10,0%.

В структурата на заболяванията, при регистрираните заболявания и аномалии водещи са затлъстяването, алергичният ринит и астмата, а при подлежащите на диспансерно наблюдение диагнозите по честота са съответно алергичен ринит, астма и слепота и намалено зрение.

Анализът на резултатите за здравословното състояние на децата и учениците показва, че свръхтеглото и затлъстяването са основен проблем при всички възрастови групи. Нерационалното хранене и ниската физическа активност на децата и учениците са основните рискови фактори, като същите са фактори за появата на хронични незаразни болести в по-късна възраст. Продължителният престой пред дисплея на смартфона и компютъра допринасят допълнително за намалената двигателна активност и се отразяват негативно на зрителния анализатор.

През тази година получените по електронен път и на място в СРЗИ попълнени формуляри от медицинските специалисти са увеличени спрямо предходната година. Запазва се тенденцията за предоставяне на некоректно попълнени бланки, като най-често срещаният пропуск е, че се попълва само броят на децата и учениците, но не навсякъде се вписва и броят на прегледаните. И тази година попълнените в таблиците данни по възраст и пол не всякога съответстват на общия брой деца. При учениците има разлика между броя им от таблицата за физическото развитие и общия им брой в таблицата с регистрираните заболявания и аномалии при профилактичния преглед.

Всички тези пропуски водят в различна степен до промяна на показателите.

С оглед подобряване на здравословното състояние на децата и учениците и намаляване на грешките и пропуските при събиране на данните се препоръчва:

Активно да се спазват и разширяват промотомните и профилактични дейности за укрепване на здравословното състояние на децата и учениците съгласно указанията на Столична РЗИ. Да се обновява и модернизира спортната база, за да се прилагат разнообразни форми на физическа активност в училищата и детските заведения. Да се прилагат стриктно наредбите за здравословно хранене на децата и учениците.

Директорите своевременно да информират медицинските специалисти за възможностите за получаване на формулярите за попълване, както и да им съдействат за коректно и пълно нанасяне на данните в таблиците и схемите за анализ.

Медицинските специалисти да спазват посочения срок за предоставяне на информацията в Столична РЗИ на място или по електронен път.